
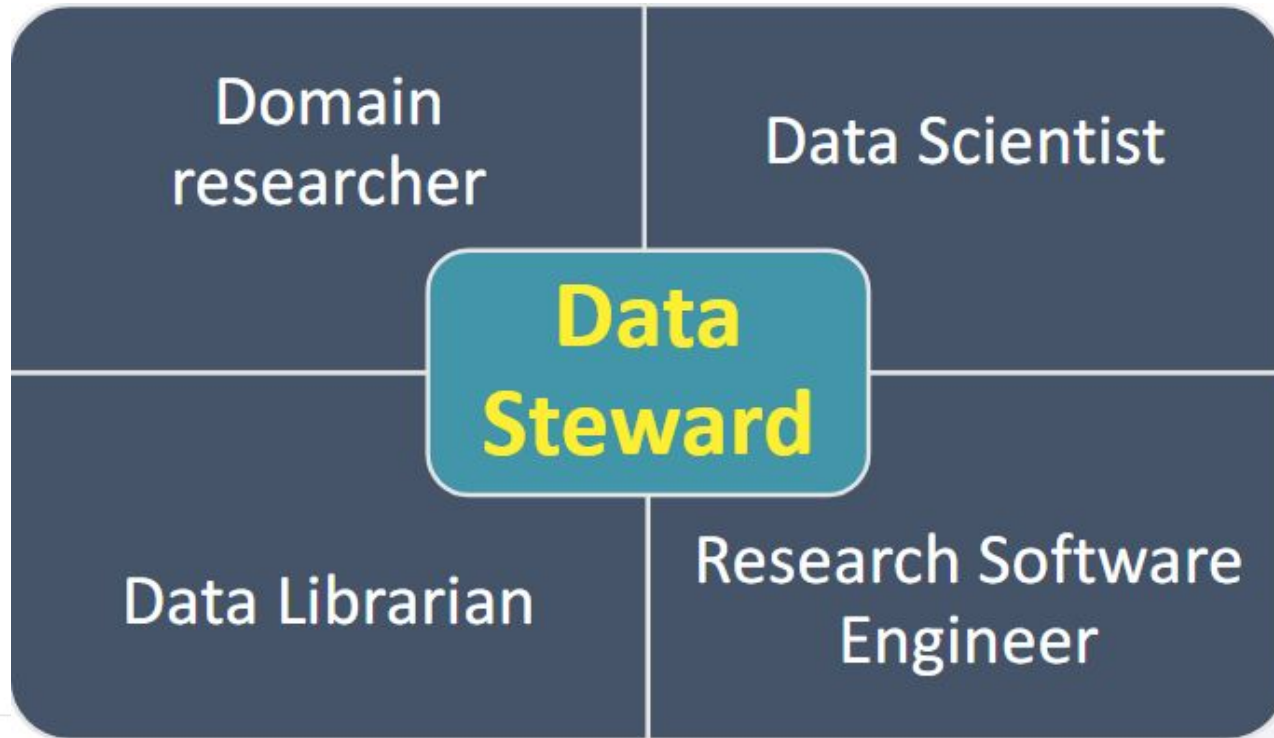

Улога библиотекара у процесу управљања истраживачким подацима

Милица Шевкушић
Институт техничких наука САНУ

Ново занимање – *Data Steward*

Data librarian

- ⊙ Услуге у вези са управљањем истраживачким подацима;
- ⊙ Организовање обука (управљање истраживачким подацима, FAIR принципи, лиценце, заштита података, архивирање и дугорочно чување);
- ⊙ Подршка истраживачима у раду са истраживачким подацима (помоћ приликом писања плана управљања истраживачким подацима, дефинисања метаподатака, избора одговарајућег репозиторијума, дефинисања лиценце, примене FAIR принципа у пракси итд.);
- ⊙ Помоћ у разрешавању осетљивих правних питања, нарочито у вези са подацима о личности, политикама финансијера истраживања и других актера;
- ⊙ Учешће у развоју сервиса за архивирање и дисеминацију резултата истраживања
- ⊙ ...

Анкета за библиотекаре у вези са истраживачким подацима

- Октобар 2020.
- Упућена на 200 адреса / 76 потпуних одговора / 23 библиотекара са факултета Универзитета у Београду:
- 48% није упознато са појмом управљања истраживачким подацима;
- 87% никада није похађало обуку у вези истраживачким подацима;
- истраживачи не траже помоћ библиотекара у вези са истраживачким подацима (91%);
- 82,6% је заинтересовано за обуку.

Стање у академским библиотекама у Србији

- Недовољан број библиотекара
- Акцент на „традиционалним“ услугама (каталогизација, издавање књига студентима)
- Библиотекари нису укључени у подршку научноистраживачким активностима, а истовремено
- обављају административне послове који немају никакве везе са библиотечким услугама.
- Универзитетска библиотека не нуди услуге везане за управљање истраживачким подацима, као ни одговарајуће програме едукације библиотекара у овој области.
- Знања и вештине у вези са истраживачким подацима нису укључене у курикулум студија библиотекарства.

Шта се може урадити?

Факултети:

- Запошљавање нових библиотекара, ако за то постоје услови;
- Прерасподела посла, тако да се део постојећег кадра специјализује за подршку научноистраживачком раду, а део и даље бави традиционалним пословима (ако има више библиотекара);
- Делегирање мање захтевних послова (оних који не захтевају посебне квалификације, нпр. издавање књига студентима, део административних послова у библиотеци) помоћном особљу, како би се библиотекарима дало више простора за стручно усавршавање у областима које захтевају нове вештине.

Универзитетска библиотека:

- Увођење централизованих услуга у вези са истраживачким подацима;
- Акредитовани курсеви за библиотекаре.

Улога европских пројеката

- ⊙ *Argos*
- ⊙ *Amnesia*
- ⊙ Материјали радних група Policies for Open Access and Open Science and Legal Guidelines for Research Performing Organisations (RPOs) и Research Data Management

- ⊙ ТОНУС - Тим за отворену науку
- ⊙ Анализа тренутног стања
- ⊙ Обука (истраживачки подаци, инфраструктура итд.)

Serbi^o.RDM

- ⊙ Вебсајт
- ⊙ Обука
- ⊙ Смернице и упутства
- ⊙ Локализовани *Argos*
- ⊙ DataVerse

FAIR data and principles (<https://training.ni4os.eu/course/view.php?id=16>)

Open Research Data Management (<https://training.ni4os.eu/course/view.php?id=35>)

An introduction to domain specific Data Management Plans (<https://training.ni4os.eu/course/view.php?id=58>)

NI4OS-Europe Training Platform (<https://training.ni4os.eu/>)

Брошуре (на српском)

FAIR принципи (<https://bit.ly/3sqyXzD>)

EOSC (<https://bit.ly/2P5qbIV>)

Питања?

dissemination@open.ac.rs
@ordSerbia

Ова презентација је резултат рада на пројектима:

„Boosting EOSC readiness: Creating a scalable model for capacity building in RDM“, који финансира Европска комисија у оквиру пројекта H2020-EU.1.4.1.1. EOSC Secretariat бр. 831644 (EOSCsecretariat.eu has received funding from the European Union's Horizon Programme call H2020-INFRAEOSC-2018-4, Grant Agreement number 831644)
NI4OS-Europe, који финансира Европска комисија у оквиру програма Horizon 2020, no. 857645